

1. ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΣΤΗΝ « Κ »

Μέσο: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 19/06/2026 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 19/06/2026

Σελίδα: 4

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΣΤΗΝ «Κ»

Η ΜΑΧΗ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΟΡΘΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η προεκλογική περίοδος βρίσκεται σε εξέλιξη, με άγνωστη τη διάρκεια της και με όλα τα χαρακτηριστικά της παραδοσιακής ελληνικής πολιτικής ρουτίνας: παροχολογία, λαϊκιστικές υποσχέσεις, εξαγγελίες στοχευμένες σε συγκεκριμένες εκλογικές ομάδες. Η κυβέρνηση επαγγέλλεται δημοσιονομικό ορθολογισμό και μέτρο στήριξης από το υπερπλεόνασμα που αποδεικνύει την υγεία της ελληνικής οικονομίας και καταγγέλλεται από την αντι-

πολίτευση για επιδοματική τακτική ψηφοθηρικής σκοπιμότητας που διευκολύνεται από τους άγριους έμμεσους φόρους. Η ΕΛΑΣ και το ΠΑΣΟΚ που διεκδικούν τη δεύτερη θέση αναγνωρίζονται σε υποσχέσεις παροχών ομιληγόμενες από άσημη οικονομικού ορθολογισμού, με τον Αλέξη Τσίπρα και τον Νίκο Ανδρουλάκη να λησίδωρονται από τον Κυριάκο Μητσοτάκη ως «Τζόμπας 1» και «Τζόμπας 2». Η καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Πειραιά Κωνσταντί-

να Κοτταριδίδη ζητάει «πολιτική ενήλικιση»: λιγότερες υποσχέσεις χωρίς λογαριασμό και περισσότερη σοβαρή συζήτηση για παραγωγικότητα, επενδύσεις, θεσμούς και μακροχρόνια ευμερσία. «Τόσο εύκολα ξεχνάμε» αναρωτιέται ο καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Σπύρος Μηλαβούκος, τονίζοντας ότι αυτό το προεκλογικό μοντέλο «οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια τα δημο-οικονομικά στο να εξοκείλουν της πορείας τους».

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΠΑΝΟΥ

Στο ίδιο έργο θεατές

Του ΣΠΥΡΟΥ ΜΗΛΑΒΟΥΚΟΥ*

Στη διαποτισμένη με το βρετανικό φλέγμα σειρά του BBC «Μάλλινα, κύριε υπουργέ» της δεκαετίας του 1980, ο αφελής υπουργός (και αργότερα πρωθυπουργός) Τζιμ Χάκερ έχει μια διαφοριστική συζήτηση με τον σερ Χάμφρεϊ, που είναι ο γενικός γραμματέας του υπουργείου του και ουσιαστικά υποβάλλει τις αποφάσεις διασφαλίζοντας ότι ο πολιτικός του προϊστάμενος θα ακολουθήσει την πολιτική πεπατημένη. Ο Τζιμ Χάκερ επιχειρηματολογεί υπέρ της μείωσης της φορολογίας με τη λογική ότι το κράτος δεν χρειάζεται τόσα χρήματα και ο σερ Χάμφρεϊ του εξηγεί ότι πρώτα αναζητούνται τόσα χρήματα όσα μπορούν να συγκεντρωθούν χωρίς να ξεσηκωθεί ο κόσμος, και μετά αρχίζει ο σχεδιασμός για το πού θα φοδευτούν, μειοδοσιώντας τα πολιτικά οφέλη της εκάστοτε κυβέρνησης. Η πολιτική ξεκάθαρα θριαμβεύει επί των νουνεχών οικονομικών επιλογών.

Προφανώς και οι τηλεοπτικές ανάγκες επιβάλλουν ένα βαθμό υπερβολής, όμως ο ορθός δημοσιονομικός σχεδιασμός ανέκαθεν ήταν και παραμένει

ένα μεγάλο ζητούμενο οποιασδήποτε πολιτικής διοίκησης, αποκαλύπτοντας βραχυχρόνιες πολιτικές στοχεύσεις αλλά και μακροχρόνιους εθνικούς στρατηγικούς σχεδιασμούς – αν υπάρχουν. Οι τελευταίοι μήνες χαρακτηρίζονται από εκτεταμένη κυβερνητική παροχολογία, η οποία αναμένεται να ενταθεί μέχρι τον Σεπτέμβριο και

Η προεκλογική αντιπαράθεση, δυστυχώς, οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια τα δημόσια οικονομικά στο να εξοκείλουν της πορείας τους.

τη ΔΕΘ, από το fuel pass μέχρι τα «δώρα» σε αγρότες, δημοσίους υπαλλήλους και συνταξιούχους. Με τη σειρά τους, τα κόμματα της αντιπολίτευσης ακολουθούν σε μια ηλιθοδοσία κοινωνικής ευαισθησίας, με τελευταίο πυροτέχνημα τη δωρεάν χρήση δημοσίων μεταφορικών μέσων.

Αλλά πού βρήκαμε ξαφνικά τόσα χρήματα – ο περίφημος πρό-

σθετος δημοσιονομικός χώρος; Πραγματικά, είναι να απορεί κάθε λογικός άνθρωπος με τις –περιβόητες– ανταχές της ελληνικής οικονομίας, εν μέσω ενός περιβάλλοντος οξείατου γεωοικονομικού ανταγωνισμού, με το ενεργειακό κόστος να έχει εκτοξευτεί και τον πληθωρισμό να έχει υπονομεύσει σοβαρικά ένα μεγάλο μέρος της αγοραστικής δύναμης του μέσου καταναλωτή. Όσο κι αν ένας καλοπροαίρετα σκεπτόμενος πολίτης μπορεί να θέλει να εξάρει την κυβερνητική αποτελεσματικότητα, δεν παύει να ανησυχεί για την πραγματική θωράκιση της οικονομίας απέναντι σε υφιστάμενους και μελλοντικούς κλυδωνισμούς και να αναρωτιέται για την οικονομική λογική των παροχών αυτών. Είναι δίκαιη, πλέον, η αίσθηση ότι είμαστε θεατές στο ίδιο διαχρονικό έργο προεκλογικής αντιπαράθεσης που, δυστυχώς, οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια τα δημόσια οικονομικά στο να εξοκείλουν της πορείας τους. Μα, καλά, τόσο εύκολα ξεχνάμε;

* Ο κ. Σπύρος Μηλαβούκος είναι καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών και επικεφαλής Ευρωπαϊκού Προγράμματος **ΕΛΙΑΜΕΠ**.

Το κόστος της εύκολης υπόσχεσης

Της ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑΣ ΚΟΤΤΑΡΙΔΗ*

Η Ελλάδα έχει ζησει πολλές φορές τον πειρασμό της εύκολης υπόσχεσης. Ο κινηματογραφικός Μαυρογαλιόρος παραμένει επίκαιρος σε κάθε προεκλογική περίοδο, σηματοδοτώντας μια βαθιά παθολογία της χώρας: την αντίληψη ότι η οικονομική πολιτική ασκείται προεκλογικά με υποσχέσεις και παροχές.

Το ερώτημα είναι αν, μετά τη δεκαετή κρίση, έχουμε πράγματι μάθει κάτι. Η δημόσια συζήτηση δείχνει ότι ο κίνδυνος επιστροφής σε παλιές πρακτικές δεν έχει εκλείψει. Από τη μια πλευρά ακόμη γενικές διατυπώσεις περί αξιοπρέπειας, κοινωνικής δικαιοσύνης, προστασίας και νέας αρχής, χωρίς επαρκή εξειδίκευση σε μέτρα, πόρους και μηχανισμούς εφαρμογής. Από την άλλη, ακούμε προτάσεις για κοινωνικές παροχές, φορολογικές μειώσεις, επιδόματα ή ρυθμίσεις, οι οποίες συχνά δεν απαντούν στα κρίσιμα ερωτήματα: πόσο κοστίζουν, από πού χρηματοδοτούνται, είναι προσωρινές ή μόνιμες, ποια είναι η επίπτωσή τους στο χρέος, στην παραγωγή και στα κίνητρα της οικονομίας;

Το πρόβλημα δεν αφορά μόνο την αντιπολίτευση ούτε μόνο την κυβέρνηση. Αφορά συνολικά την ποιότητα του δημόσιου διάλογου. Ακόμη και όταν υπάρχουν δημοσιονομικά περιθώρια, η πολιτική συζήτηση συχνά επικεντρώνεται στο «τι θα δοθεί» και πολύ λιγότερο στο «τι θα παραχθεί». Όμως, μια οικονομία δεν αναβαθμίζεται με λιότες πα-

Το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι ποιος υπόσχεται περισσότερα, αλλά ποιος μπορεί να διατυπώσει ένα πειστικό και εφαρμόσιμο σχέδιο.

ροχών. Αναβαθμίζεται με παραγωγική ανασυγκρότηση, αύξηση παραγωγικότητας, επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο, στην τεχνολογία, στις υποδομές, στο φυσικό κεφάλαιο και σε θεσμούς που δημιουργούν σωστά κίνητρα. Η κοινωνική πολιτική είναι αναγκαία, ιδίως σε μια χώρα με ανισότητες και υψηλό κόστος ζωής. Αλλά άλλο η στοχευμένη κοινωνική προστασία και άλλο η οριζόντια παροχολογία.

Τελικά, το κρίσιμο ερώτημα δεν είναι ποιος υπόσχεται περισσότερα, αλλά ποιος μπορεί να διατυπώσει ένα πειστικό, κοστολόγημένο και εφαρμόσιμο σχέδιο για τη χώρα. Διαθέτουμε πολιτικές δυνάμεις με στρατηγικό όραμα; Διαθέτουμε ηγεσίες και στελέχη με την τεχνική γνώση να το εφαρμόσουν; Διαθέτουμε ως κοινωνία τον οικονομικό εγγραμματισμό ώστε να μη γοπευόμαστε από γενικόλογες και βαρύβουτες δηλώσεις;

Η πρόσφατη Ιστορία μάς υπενθυμίζει ότι οι εύκολες υποσχέσεις μπορεί να έχουν βαρύ κόστος. Η Ελλάδα χρειάζεται πολιτική ενήλικιση: λιγότερες υποσχέσεις χωρίς λογαριασμό και περισσότερη σοβαρή συζήτηση για παραγωγικότητα, επενδύσεις, θεσμούς και μακροχρόνια ευμερσία.

* Η κ. Κωνσταντίνα Κοτταριδίδη είναι καθηγήτρια, Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, Διευθύντρια Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Βιοοικονομία, Κυκλική Οικονομία και Βιώσιμη Ανάπτυξη, Διευθύντρια Εργαστηρίου Βιώσιμης Ανάπτυξης και Κυκλικής Οικονομίας.